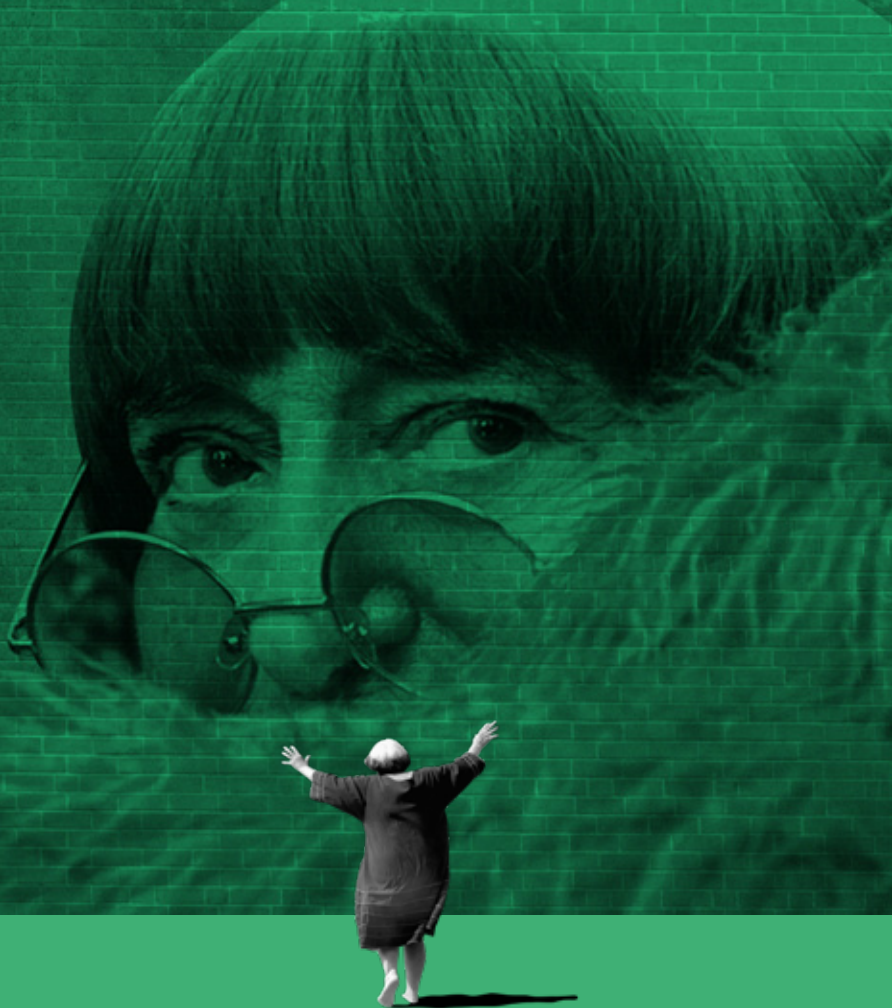

kino
KINOTEKA

AGNÈS VARDÀ: LICA, PŘÍČE

OŽUJAK / TRAVANJ 2024

PRAKTIČNE INFORMACIJE

Kino Kinoteka
Kordunska 1, 10 000 Zagreb

Broj telefona blagajne: +385 (0)1 5619 189
Mail: kinoteka@centarcesarec.hr

Ulaznice je moguće kupiti online na www.ulaznice.hr, www.kinokinoteka.hr ili svakodnevno u radno vrijeme blagajne kina. Blagajna se otvara sat vremena prije svake projekcije. Rezervacije ulaznica nisu moguće. Na blagajni kina ulaznice je moguće platiti gotovinom i kreditnim karticama (Maestro, Mastercard, Mastercard Electronic, Visa, Visa Electron, Vpay), uz opciju beskontaktnog plaćanja.

Cijena ulaznice je 4 € (30.14 HRK) prema tečaju 1 € = 7.53450 HRK

Zadržavamo pravo izmjene programa i pravila o ulaznicama. Više informacija o kinu Kinoteka i terminima prikazivanja filmova potražite na www.kinokinoteka.hr

Program kina Kinoteka održava se uz potporu Grada Zagreba, Hrvatskog audiovizualnog centra i europske mreže Europa Cinemas.

kino
KINOTEKA

AGNÈS VARDÀ:

Lica, priče

MARIO KOZINA

Ciklus posvećen velikoj francuskoj redateljici Agnès Varda, „baki francuskog novog vala“, koji obuhvaća 23 filma i šest desetljeća njezina opusa podijeljen u pet tematskih cjelina.

Agnès Varda spada među filmaše koji su promijenili način na koji doživljavamo sedmu umjetnost. Stoga može iznenaditi činjenica da je prije svog dugometražnog prvijenca, *La Pointe Courte* (1954), pogledala možda 15-ak filmova. Kada su ovu priču o životu stanovnika ribarskog mjestaša iz naslova kritičari uspoređivali s Luchinom Viscontijem i njegovim neorealističkim klasikom *Zemlja drhti* (*La terra trema*, 1948), Varda je navodno pitala – s kime?

La Pointe Courte bio je produkcijski i dramaturški avangardan: snimljen je jeftino, na autentičnim lokacijama i s neprofesionalnim glumcima oslanjajući se na model produkcije koji je više odgovarao dokumentarnom nego igranom filmu. Dramaturški bio je podijeljen na dva dijela: prvi je neorealističkim interesom pratio živote stanovnika *La Pointe Courtea*, dok je drugi bio posvećen bračnom paru s vezom u krizi. Dvije priče bile su povezane samo mjestom radnje, prikaz para bio je lišen klasičnog psihološkog realizma, a teme nemogućnosti komunikacije i emocionalne otuđenosti postat će *chic* tek nekoliko godina kasnije, nakon uspjeha filmova kao što su *Hiroshima, ljubavi moja* (1959) i *Avantura* (1960). Iz navedenog razloga Vardu se često naziva majkom, odnosno bakom francuskog novog vala, što je titula kojom se i sama rado hvalila u nastavku karijere.

La Pointe Courte bio je važan za filmsku povijest, no u kinima je prošao relativno nezapaženo. Varda je prepoznatljivost stekla tek 1962. godine svojim drugim dugometražnim filmom *Cléo od 5 do 7*. Riječ je o filmu realiziranom u prepoznatljivom novovalovskom, post-do-posljednjeg-daha stilu, u kojem se Varda poigravala prikazom subjektivnog i objektivnog vremena. To je i film u kojem do izražaja dolaze gotovo sve osobine njezina režijskog rukopisa, odnosno *cinécriturea*, kako ga je sama nazivala: epizodičnost dramaturgije i oslanjanje na slučaj umjesto na kauzalnost, kombinacija igranih, dokumentarnih i metafilmskih elemenata, neobaziranje na granice među rodovima i žanrovima te režijski razigrana mizanscena, koja montažu koristi kako bi njezinim često slikarskim i fotografskim kompozicijama dala dimenziju pokreta i igrala se s filmskim vremenom, zbog čega joj filmovi uvijek djeluju živahno, energično i dinamično.

Za razliku od svojih novovalovskih kolega, Vardina osobna estetika nije proizašla iz svijesti o povijesti kinematografije ni klasičnih filmskih žanrova, nego iz povijesti umjetnosti, fotografije i književnosti. Iz navedenog razloga često je se uvrštava među filmaše „lijeve obale“ i autore kao što su Alain Resnais, Alain Robbe-Grillet, Marguerite Duras i Chris Marker, koji su upravo ne obazirući se na filmsku tradiciju pomogli osvježiti i unaprijediti filmski jezik, a time i naše razumijevanje filma.

Možda je baš zbog svog umjetničkog zaleđa Varda često posezala za formom portreta, bez obzira na to radi li se o fikcionalnim likovima kao što su pop-pjevačica

Film: *Viva Varda!*

AGNÈS VARDÀ: LICA, PRIČE

KINOTEKA 3

Film: Jane B. za Agnès V.

Film: Jacquot iz Nantesa

Cléo u *Cléo od 5 do 7*, Jane Birkin u *Jane B. za Agnès V.*, njezinu suprugu Jacquesu Demyju u *Jacquot iz Nantesa* ili pak susjeda trgovaca u *Dagerotipima* (1975) pa do *Skupljača i skupljačice*, ljudi s margine potrošačkog društva. Pritom se portretiranje ne odnosi samo na filmsko-likovni žanr, nego i na mizanscenska rješenja, koja često otvoreno upućuju na svoje uzore u povijesti umjetnosti.

Prikaze drugih Varda nikada nije prezentirala kao univerzalnu istinu ili ogledalo stvarnosti. Naprotiv, bila je svjesna da je prvenstveno riječ o njezinu pogledu na druge, stoga je filmske portrete redovito gradila kroz dijalog s onima koje je snimala. U tom smislu posebno je zanimljiv *Jane B. za Agnès V.*, u kojem portret Jane Birkin nastaje kroz razgovore i točke neslaganja između dviju umjetnica, ali i *Ljudi i mjesta* nastao u suradnji sa slikarom JR-om, s kojim je dijelila slične interese, ali različite metode rada.

Varda nije skrivala da pojedini likovi u njezinim filmovima predstavljaju njezine avatare: u *Lavljjoj ljubavi (...i lažima)* lik redateljice Shirley Clarke predočava njezin osjećaj frustracije zbog nemogućnosti da realizira vlastite projekte u Hollywoodu, dok *Documenteur: Film emocija* kroz lik Emilie govori o poziciji strankinje u Los Angelesu i osjećaju gubitka nakon prekida s Jacquesom Demyjem. Njihov sin Mathieu čak je odigrao ulogu Emiliena sina u ovome filmu. Varda većim dijelom svoga opusa provlači metafikcijske niti smještajući ih u područje filmskog eseja, dok ih autofikcijska nota čini aktualnima i modernima danas, kada proza Annie Ernaux, Karla Ovea Knausgård, Edouarda Louisa ili filmovi kao što su Lerotićevo *Sigurno mjesto* (2022) zaokupljaju pažnju ljubitelja pisane riječi i sedme umjetnosti.

Ipak, Varda je tek nakon *Skupljača i skupljačice* okrenula kameru prema sebi, učivši svoj vlastiti život i djelo predmetom filmskog proučavanja. Varda je ovdje počela graditi imidž simpatične, ekscentrične starice s filmskom kamerom, što je lik koji je nastavila igrati u *Agnèsinim plažama*, *Ljudima i mjestima* te *Agnès Varda osobno* – nizu autobiografskih radova u kojima je razgovorljivo, maštovito i uvijek inspirirano govorila o svome kreativnom procesu te shvaćanju filma i umjetnosti. Upravo u ovome periodu nastali su neki od njezinih najzrelijih i najboljih filmova, paralelno s nizom izuzetnih galerijskih instalacija, kojima je također pronalazila inovativne načine da reinterpretira svoja ranija djela.

Ciklus „Agnès Varda: Lica, priče“ sastoji se od pet cjelina i epiloga, a svaka od njih prikazuje Vardu u jednoj od za sebe prepoznatljivih uloga: autoricu filmskih portreta, zaljubljenicu u ljude i mjesta, neumornu putnicu, skupljačicu i lualicu. Njezini najpoznatiji filmovi pritom su posloženi s obzirom na analogije u pristupu temi, a prikazuju se uz rame filmovima koje je isticala kao omiljene te one u kojima se osjeti njezin utjecaj i koje bi i sama vrlo vjerojatno cijenila da je poživjela da ih vidi. Kao i uvijek, sve filmove prikazujemo u najnovijim dostupnim restauracijama, dok će neki filmovi, kao što su dokumentarac *Viva Varda!* Pierre-Henrija Giberta i *Sve, i kosti* Luce Guadagnina u ciklusu imati hrvatsku kinopremijeru.

U *Jane B. za Agnès V.* Varda kaže: „Radije biram sanjarenje nego psihologiju. Volim skakutati uokolo, poigravati se slučajnostima, s prolaznim osjećajima i događajima.“ Ove riječi zorno ilustriraju nenametljivu erudiciju i šarm Vardinih filmova, iskreni interes za ljude te svijest o stvaranju kao dijalogu te posebnoj kombinaciji užitka, zabave i ljubavi. Sve su to elementi koji dalje zrače iz njezina opusa te koji već desetljećima ohrabruju nove generacije gledatelja i filmaša da s Vardom upute u otkrivanje svijeta, njegovih mjesta, ljudi te skrivenih lica i priča.

PORTRETI

VIVA VARDA! (2023), I. PIERRE-HENRI GIBERT
CLÉO OD 5 DO 7 (CLÉO DE 5 À 7, 1962), I. AGNÈS VARDA
JANE B. ZA AGNÈS V. (JANE B. PAR AGNÈS V., 1988), I. AGNÈS VARDA
JACQUOT IZ NANTESA (JACQUOT DE NANTES, 1990), I. AGNÈS VARDA
AGNÈSINE PLAŽE (LES PLAGES DE AGNÈS, 2008), I. AGNÈS VARDA

LJUBAV I ZABLUDE

LA POINTE COURTE (1954), I. AGNÈS VARDA
SREĆA (LE BONHEUR, 1965), I. AGNÈS VARDA
CIJELU NOĆ (TOUTE UNE NUIT, 1982), I. CHANTAL AKERMAN
KUNG-FU MASTER! (LE PETIT AMOUR, 1988), I. AGNÈS VARDA

PUTNICI

LAVLJA LJUBAV (...I LAŽI) (LIONS LOVE (...AND LIES), 1969), I. AGNÈS VARDA
ŠAPAT ZIDOVA (MUR MURS, 1980), I. AGNÈS VARDA
OKUS TREŠNJE (TA'M-E GĪLĀS, 1997), I. ABBAS KIAROSTAMI
LJUDI I MJESTA (VISAGES, VILLAGES, 2017), I. AGNÈS VARDA, JR

SKUPLJAČI

BEZ SUNCA (SANS SOLEIL 1983), I. CHRIS MARKER
SKUPLJAČI I SKUPLJAČICA (LES GLANEURS ET LA GLANEUSE, 2000), I. A. VARDA
AMERICAN HONEY (2016), I. ANDREA ARNOLD
ZEMLJA NOMADA (NOMADLAND, 2020), I. CHLOÉ ZHAO

LUTALICE

JEDNA PJEVA, DRUGA NE (L'UNE CHANTE, L'AUTRE PAS, 1977), I. AGNÈS VARDA
BEZ KROVA I ZAKONA (SANS TOIT NI LOI, 1985), I. AGNÈS VARDA
DOCUMENTEUR: FILM EMOCIJA (DOCUMENTEUR: AN EMOTION
PICTURE, 1981), I. AGNÈS VARDA
MOJ PRIVATNI IDAHO (MY OWN PRIVATE IDAHO, 1991), I. GUS VAN SANT
SVE, I KOSTI (BONES AND ALL, 2022), I. LUCA GUADAGNINO

U OGLEDALU

AGNÈS VARDA OSOBNO (AGNÈS PAR VARDA, 2019), I. AGNÈS VARDA

PORTRETI

Agnès Varda:
Lica, priče

UTORAK | 5. OŽUJKA

VIVA VARDA!

DOKUMENTARNI

FR | 2023 | 67 min

REŽIJA: Pierre-Henri Gibert

NARATOR: Louis Garrel

PROTAGONISTI: Agnès Varda, Sandrine Bonnaire, Mathieu Demy, Audrey Diwan, Atom Egoyan

Agnès Varda spada među filmaše koji su obilježili kinematografiju druge polovice 20. stoljeća. Bila je jedna od rijetkih redateljica koje su se nakon Drugog svjetskog rata kontinuirano bavile filmskom režijom, a svojim je debitantskim dugometražnim *La Pointe Courte* najavila francuski novi val. U posljednja dva desetljeća svoje karijere nije se ustručavala od razotkrivanja i tematiziranja vlastitog života pred kamerama, posebice u dokumentarcima kao što su *Agnèsine plaže* i *Agnès Varda osobno*. No čini se da se o njezinom životu i djelu ima još štošta za reći i otkriti.

Redatelj Pierre-Henri Gibert okupio je Vardine stalne suradnike, članove njezine obitelji i glumce koji su za nju odigrali ikoničke uloge, a posegnuo je i za rijetko viđenim arhivskim materijalima kako bi predstavio što potpuniju sliku njezina bogatog života. Pritom se i kritički osvrće na neke aspekte njezina djelovanja, posebice mitologizacije sebe i svoga rada, stavljajući i to u kontekst vremena i njezina opusa.

Rezultat je film koji 60 godina Vardina stvaralaštva sažima u kompaktnih šezdesetak minuta te stoga predstavlja i dobar rezime njezinog filmskog i umjetničkog rada – kako za one upoznate s njezinim opusom, tako i za one koji će se s njime tek upoznati.

SRIJEDA | 6. OŽUJKA

CLÉO OD 5 DO 7

Cléo de 5 à 7

DRAMA

FR | 1962 | 90 min

REŽIJA: Agnès Varda

IGRAJU: Corinne Marchand, Antoine Bourseiller, Dominique Davray, Dorothee Blanck, Michel Legrand

Francuska pop-pjevačica Cléo Victoire upravo provodi najdulja dva sata svoga života. Uvjerena da boluje od raka, čeka nalaze biopsije, koji će potvrditi jesu li njezine sumnje opravdane ili je riječ tek o hipohondriji. Svijest o mogućoj katastrofi potaknut će je da preispita odnose sa svojim suradnicima, prijateljima, ali i vlastito mjesto u svijetu.

Cléo od 5 do 7 drugi je dugometražni film Agnès Varda i naslov koji joj je nakon premijere u konkurenciji Filmskog festivala u Cannesu donio svjetsku slavu.

Nastao je na nagovor Georgesa de Beauregarda, producenta filmova *Do posljednjeg daha* (1960) i *Lola* (1961), koji joj je potaknut njihovim komercijalnim i kritičkim uspjehom ponudio da snimi nešto u sličnome duhu – dakle brzo, jeftino, na autentičnim lokacijama i moderno, tj. udaljeno od realističkih konvencija toga vremena.

Rezultat je režijski razigrana meditacija o prolaznosti, u kojoj se subjektivni doživljaj Cléina unutarnjeg sata suprotstavlja s minutama koje se mehanički nižu do rezultata medicinskog pregleda. Za to vrijeme Cléo će se iz lutke čijim životom upravljaju drugi transformirati u velegradsku šetačicu (*flâneuse*), koja aktivno promatra druge umjesto da bude svedena na objekt tuđih pogleda.

Epizodna dramaturgija, važnost slučaja u izgradnji zapleta, razigrana mizanscenska i montažna rješenja te kombiniranje dokumentarnih i igranih dijelova – sve se to složilo u šarmantnu, duhovitu i živopisnu šetnju pariškim ulicama, koja i dalje osvaja svojom vizijom, maštom i energijom.

ČETVRTAK | 7. OŽUJKA

JANE B. ZA AGNÈS V.

Jane B. par Agnès V.

DOKUMENTARNI, FILMSKI ESEJ

FR | 1988 | 98 min

REŽIJA: Agnès Varda

PROTAGONISTI: Jane Birkin, Mathieu Demy, Charlotte Gainsbourg, Serge Gainsbourg, Jean-Pierre Léaud, Philippe Léotard, Alain Souchon

Jane Birkin bila je glumica i pjevačica, ikona stila, glazbe i filma koja je svojim provokativnim privatnim i profesionalnim životom obilježila šezdesete i sedamdesete, posebice u Velikoj Britaniji i Francuskoj. Legenda kaže da je nakon *Bez krova i zakona* poslala Vardi fanovsko pismo napisano toliko nečitkim rukopisom, da ju je redateljica pozvala na kavu kako bi joj ga pročitala. Povodom Birkinina 40. rođendana odlučile su zajedno snimiti film.

U *Jane B. za Agnès V.* Varda širi svoj interes za reprezentaciju žena na velikome platnu u formalno zaigran esej o portretiranju drugih na filmu. Je li filmska kamera ogledalo ili platno na kojem slikamo svoju viziju drugih? I tko je autor portreta – osoba ispred ili iza kamere?

Od samoga naslova do slikarski stilizirane mizanscene Varda ne skriva da ćemo u filmu

vidjeti prvenstveno njezinu viziju Birkinina lika i djela. No to ne znači da je uskratila Birkin bilo kakvu autonomiju. Naprotiv, najzanimljiviji dijelovi filma upravo su oni u kojima Birkin ulazi u polemiku s Vardom, čak i kada joj naizgled podilazi. Dijaloške situacije izmjenjuju se s rekonstrukcijama, a osobni razgovori s onima o prirodi filma i njegovim (ne)mogućnostima.

Rezultat je kaleidoskopski portret jedne karizmatične umjetnice, ali i formalno kompleksan esej, koji funkcionira i kao sjajna ilustracija Vardina shvaćanja filma ne kao ogledala stvarnosti, nego kao slikarskog platna.

U filmu se uz Birkin pojavljuje i njezin dugogodišnji partner Serge Gainsbourg, a spomenimo i to da je iz ove suradnje prema Birkininoj ideji proizašao igrani film *Kung-Fu Master!*.

PETAK | 8. OŽUJKA

JACQUOT IZ NANTESA

Jacquot de Nantes

BIOGRAFSKA DRAMA

FR | 1990 | 120 min

REŽIJA: Agnès Varda

IGRAJU: Philippe Maron, Edouard Joubeaud, Laurent Monnier, Brigitte De Villepoix, Daniel Dublet

U Francuskoj za vrijeme Drugog svjetskog rata živio je Jacquot, dječak koji je odrastao uz automehaničarsku radionicu svoga oca. Slobodno vrijeme provodio je uživajući u mjuziklima, operama i odlascima u kino. Jednoga dana Jacquot na poklon dobiva kameru.

Veza između Agnès Varda i Jacquesa Demyja jedna je od legendarnih ljubavnih priča iz povijesti filma. Upoznali su se 1959. godine, a uz povremene prekide ostali su zajedno snimali, no tragovi njihova odnosa mogu se pratiti u nizu Vardinih ostvarenja – u *Documenteur* progovorila je o njihovu prvom većem prekidu, a u *Kung-Fu Master!* dotaknula se i medijske panike izazvane epidemijom AIDS-a, od kojega je Demy bolovao krajem osamdesetih.

Saznavši da je bolestan, Demy je počeo zapisivati svoja sjećanja, a na Vardinu inicijativu iz njih je nastao *Jacquot iz Nantesa*. Film funkcionira na nekoliko razina: s jedne strane radi

se o šarmantnoj, nostalgijom natopljenoj biografskoj drami o odrastanju, u kojoj do izražaja dolazi Vardin interes za male ljude i njihovu svakodnevicu. No Varda ne staje samo na rekonstrukciji Demyjevih sjećanja, nego pojedine epizode povezuje sa scenama, lokacijama i dijalozima iz njegovih filmova (*Lola*, *Cherbourški kišobrani*, *Gospođice iz Rocheforta* itd.), nudeći tako i analizu načina na koji su Demyjeva dječaka iskustva zaživjela u filmovima po kojima ga pamtimo.

Možda i najdirljiviji dijelovi odnose se na dokumentarne snimke Jacquesa Demyja u sadašnjosti, posebice onih u kojima Varda ekstremnim krupnim kadrovima kože, kose i očiju hvata svoga partnera u filmski zagrljaj, svjesna da će je uskoro zauvijek napustiti.

Jacques Demy preminuo je deset dana nakon zadnje klope, a *Jacquot iz Nantesa* ostaje je-dan od Vardinih najdirljivijih i najosobnijih filmova: filmski spomenik svome partneru i čaroliji pokretnih slika.

LJUBAV I ZABLUDE

Agnès Varda:
Lica, priče

SUBOTA | 9. OŽUJKA

AGNÈSINE PLAŽE

Les plages de Agnès

DOKUMENTARNI
FR | 2008 | 112 min
REŽIJA: Agnès Varda

Agnès Varda nikada nije bježala od autobiografskih motiva ili metafilmskih postupaka, kojima bi svoj život ili samu sebe uključila u teksturu svojih filmova, bez obzira bili oni igrani ili dokumentarni. No dok je u većini njih fokus bio na tuđim licima i životima, tek je u *Agnèsinim plažama* stavila sebe i svoje metode rada u središte interesa.

Snimljen u 81. godini, kada je Varda i sama počela graditi imidž ekscentrične, ali šarmanne starice s filmskom kamerom, *Agnèsine plaže* gledatelje vode na put Vardinim sjećanjima: odrastanjem u Belgiji, obiteljskim uspomnama te umjetničkim radom u fotografiji, a potom i na filmu. Osvrće se i na svoju ulogu u razvoju francuskog novog vala,

dugogodišnju vezu s Jacquesom Demyjem, prijateljstva s Alainom Resnaisom i Chrisom Markerom, na svoje uspjehe, neuspjehe i gubitke te naposljetku i na vlastite godine. Pritom se oslanja na fotografije, isječke iz filmova, intervju, ali i niz razigranih rekonstrukcija i intervencija, koje njezinom pothvatu daju mladenački polet. Mjesta na kojima je živjela pritom za nju imaju jednaku vrijednost kao i ljudi koje je poznavala. „U unutrašnjosti drugih ljudi pronaći ćete krajo-like, a u meni plaže,“ kaže Varda.

Dojmljiva i živahna filmska autobiografija te kompleksna meditaciji o starenju i sjećanju, ispunjena empatijom i humorom.

SRIJEDA | 13. OŽUJKA

LA POINTE COURTE

DRAMA
FR | IT | 1954 | 80 min
REŽIJA: Agnès Varda
IGRAJU: Philippe Noiret, Silvia Monfort

Ona je mlada žena koja iz Pariza stiže vlakom u La Pointe Courte, ribarsko mjestasce na jugu Francuske, kako bi se susrela sa svojim suprugom, koji je ondje odrastao. Šećući obalom i gradskim ulicama morat će odlučiti žele li nastaviti svoj brak ili ga raskinuti. Neovisno o njihovoj ljubavnoj drami pred gledateljima se rasprostire šarolika galerija likova, uglavnom ribara i njihovih obitelji, čija svakodnevica čini detaljima bogatu tapiseriju ovog mjesta.

Vardin *La Pointe Courte* povjesničari opisuju kao prijelaznu točku između talijanskog neorealizma i francuskog novog vala. Kao i *Zemlja drhti* (1948) Luchina Viscontija, s kojim je ovaj film često uspoređivan, Vardin film bilježi svakodnevicu siromašnih ribara, na autentičnim lokacijama i s neprofesionalnim glumcima. Istovremeno, zahvaljujući relativno brzom i jeftinom produkciji nastaloj izvan studijskog sustava te prekidom sa psihološkim realizmom u prikazu drame središnjeg para, *La Pointe Courte* navodi se i kao preteča novog vala.

Varda inspiraciju za svoj prvijenac nije tražila u povijesti kinematografije – naprotiv, i sama je često spominjala kako je dotad u životu pogledala jedva petnaestak filmova. Njezina dramaturgija, u kojoj pratimo dvije paralelne priče koje nisu povezane zapletom nego mjestom radnje, inspirirane su romanom *Divlje palme* (1939) Williama Faulknera, dok stilizirane kompozicije kadra i mizanscena podsjećaju na jezik fotografije, koja zanimljivim pokretima kamere i montažnim rješenjima statičnosti slike daju dimenziju pokreta.

Film također najavljuje i teme koje će uvelike obilježiti modernističku kinematografiju šezdesetih, posebice nemogućnost komunikacije te otuđenost od drugih i sebe. Riječima jedne žene iz filma, Vardini ljubavnici „previše razgovaraju da bi bili sretni“. Spomenimo i to da je montažer filma bio Alain Resnais, koji će slična mizanscenska i dramaturška rješenja iskoristiti nekoliko godina kasnije u svome klasiku *Hiroshima, ljubavi moja* (1959).

ČETVRTAK | 14. OŽUJKA

SREĆA

Le bonheur

DRAMA
FR | 1965 | 80 min
REŽIJA: Agnès Varda
IGRAJU: Jean-Claude Drouot,
Claire Drouot, Marie-France Boyer

François vodi sretan obiteljski život sa svojom suprugom Thérèse i dvoje djece. Život mu se sastoji od odlazaka na posao i okolice koju provodi u društvu svoje obitelji. Jednoga dana u pošti susreće mladu službenicu Emilię, s kojom se upušta u aferu.

Sreća je jedan od provokativnijih naslova iz Vardine filmografije. Mnoge je zbunilo to što film naizgled preuzima perspektivu i vrijednosti nevjernog supruga, prvenstveno zbog ravnodušnosti (ili nedostatka otpora) kojom ženski likovi prihvaćaju Françoisova pravila igre. No treba imati na umu da Varda namjerno napušta psihološki realizam u izgradnji likova kako bi što preciznije skrenula pozornost na silnice koje upravljaju njihovim vrijednostima i odlukama. Neočekivan, a pomalo i šokantan završetak gledatelje potiče da se zapitaju o čijoj se verziji sreće zapravo radi.

Varda koristi konvencije melodrame protiv nje same, kako bi razotkrila konzervativne vrijednosti na kojima počivaju njezina pravila. Primjerice, dok intenzivne boje u melodrami pojačavaju emocionalni angažman gledatelja, kod Varde ga udaljavaju. Stilizirana uporaba boja i pastoralni ugođaj odražavaju Françoisov pogled na svijet, tj. saharinsku jednostranost buržuskog, a često i muškog koncepta sreće.

Umjesto klasičnih zatamnjenja Varda koristi montažne prijelaze u osnovnim bojama spektra, posebice crvenoj, plavoj i bijeloj, koje – kako primjećuje kritičarka Amy Taubin – asociraju na zastavu i konzervativne vrijednosti Françoisove, odnosno De Gaulleove Francuske.

Spomenimo i to da i ovaj film sadrži za Vardu karakteristično stapanje fikcije i stvarnosti pa su François i Thérèse odigrali supružnici iz stvarnoga života: Jean-Claude i Claire Drouot, sa svojom djecom.

PETAK | 15. OŽUJKA

CIJELU NOĆ

Toute une nuit

ROMANŠA
BE | FR | 1982 | 91 min
REŽIJA: Chantal Akerman
IGRAJU: Aurore Clément, Tchéky Karyo,
Jan Decorte, Natalia Akerman, Véronique
Silver, Samy Szlingerbaum, Jan Declair,
Frank Aendenboom, Christiane Cohendy,
Ingrid De Vos

Vruća je ljetna noć u Bruxellesu i ljudi diljem grada ne mogu zaspati. Izlaze na ulice, posjećuju barove ili diskotekove u potrazi za zabavom, uzbudjenjem, spajanjem i ljubavlju.

Chantal Akerman bila je nevjerojatno produktivna redateljica, čiji opus uključuje filmove u rasponu od strukturalističkih eksperimenata do mjuzikala i *slapstick* komedija. U svojim najboljim djelima uspijeva pomiriti potrebu da eksperimentira i zabavlja, a među njih spada i *Cijelu noć*.

Riječ je o duhovitoj i šarmantnoj strukturalističkoj romantičnoj komediji, u kojoj Akerman raznolikost i složenost ljudskog

ponašanja dijeli u svojevršne obrasce. Njezina noćna odiseja Bruxellesom ljubavni je film kakav još niste vidjeli – djelo u potpunosti lišeno dijaloga, ali ispunjeno šumovima koji tvore teksturu noći. Film mozaične dramaturgije u potpunosti lišen zapleta, ali od prve do zadnje minute ispunjen raznolikim situacijama, živopisnim karakterima te njihovim (ne)mogućnostima i žudnjama. Djelo koje je hipnotičko i očaravajuće, baš kao i sama ljubav.

Agnès Varda često je ovaj film isticala među svoje omiljene, a u sklopu ciklusa prikazuje-mo ga u nedavno restauriranoj inačici.

SUBOTA | 16. OŽUJKA

KUNG-FU MASTER!

Le petit amour

DRAMA

FR | 1988 | 80 min

REŽIJA: Agnès Varda

IGRAJU: Jane Birkin, Mathieu Demy, Charlotte Gainsbourg

Četrdesetogodišnja Mary-Jane razvedena je žena i majka dvoje djece. Na zabavi koju njezina starija kći, tinejdžerka Lucie, priređuje za svoje vršnjake upoznaje Juliena, najmanjeg od svih dječaka, koji joj se neobično sviđa. Mary-Jane odluči slijediti svoje osjećaje i s Julienom se upušta u nekonvencionalnu vezu.

Kung-Fu Master! još je jedan provokativan naslov u filmografiji Agnès Varda, posebice zbog središnje teme ljubavnog odnosa odrasle žene i maloljetnog dječaka. No Varda koristi ovaj motiv kao polazišnu točku za istraživanje načina na koji društvo žene u određenim godinama svodi na stereotipe majki i njegovateljica, uskraćujući im pravo na igru i žudnju. Analogije u izgledu i ponašanju Mary-Jane i Juliena nisu nimalo slučajne. Oboje su androgini i lišeni tradicionalnih rodni atributa, a Julien je pritom prikazan kao svojevrsni avatar Mary-Jane: lik iz „igrice“ preko koje će ona još jednom iskusiti

doživljaj svijeta u kojem je sve još uvijek moguće, od prvog pijanstva do prvog poljupca. Drugim riječima, Mary-Jane se Julienom igra slično kao i on s videoigrom prema kojoj je film i dobio ime.

Okrutnost ove analogije jedan je od načina kojima Varda stvara kritičku distancu od njihova odnosa, bez da pribjegava sentimentalnim ili docirajućim rješenjima, koji bi žudnju protagonistice jednoznačno sveli na romantični bunt ili prijestup koji zaslužuje društvenu osudu. Umjesto toga, provokativnost koristi kako bi što preciznije skrenula na mehanizme koji žene postepeno guraju u kalupe, uskraćujući im pravo na igru.

Film je nastao prema ideji Jane Birkin za vrijeme snimanja filma *Jane B. za Agnes V.*, a uloge u njemu odigrali su Vardin sin Mathieu Demy i Birkinina kći Charlotte Gainsbourg, roditelje Mary-Jane odigrali su Birkinini roditelji.

PUTNICI

Agnès Varda:
Lica, priče

SRIJEDA | 20. OŽUJKA

LAVLJA LJUBAV

(...I LAŽI)

Lions Love (...and Lies)

DRAMA

US | 1969 | 113 min

REŽIJA: Agnès Varda

IGRAJU: Viva, Jerome Ragni, James Rado, Shirley Clarke

Shirley Clarke američka je redateljica nezavisnih filmova, koja iz New Yorka putuje u Los Angeles. Za to vrijeme odsjeda u kući koju dijele Warholova zvijezda Viva i njezina dva prijatelja/partnera/ljubavnika – James Rado i Jerome Ragni, autori hit-mjuzikla *Kosa*. Dok Shirley pokušava osigurati sredstva za svoj sljedeći film i zaštititi svoju umjetničku slobodu, upustit će se u suncem okupanu, bazenskom vodom poprskanu i razgoljenu odiseju hollywoodskim brdima, nad čijim se horizontom nadvija mračni oblik političkih nemira.

Krajem 1960-ih godina Agnès Varda sa svojim se partnerom Jacquesom Demyjem preselila u Hollywood, gdje je za studio Columbia krenuo razvijati svoj sljedeći projekt. Varda je za to vrijeme do grla uronila u američku umjetničku i kontrakulturnu scenu, o čemu je snimila niz zapaženih filmova.

Jedan od njih je i *Lavlja ljubav (...i laži)*, neobično ostvarenje koje izmiče žanrovskim i rodni kategorizacijama, ali koje funkcio-

nira na nekoliko razina. Polazeći od pitanja „možemo li glumce ikada snimiti kao da su obični ljudi“ Varda nas uvodi u lavlju brlog svojih protagonista, Villu Fake, u kojoj je sve lažno – od voća u zdjeli do biljaka u vrtu. No ni Vardini zvjezdani lavovi neće moći ostati imuni na turbulentna politička zbivanja koja su obilježila to vrijeme, posebice na Kennedyjev atentat, koja prate na svom televizoru obloženom američkom zastavom.

Varda otvoreno tretira Shirley Clarke kao svojoj fikcionalni produžetak, a njezina narativna linija odražava Vardine vlastite frustracije u pokušaju rada unutar američkog studijskog sustava.

Ukratko, riječ je o neobičnoj metafilmskoj meditaciji o odnosu istine i privida, umjetnosti i politike, slobode i odgovornosti, koja gledatelje uranja u Los Angeles s kraja šezdesetih.

ČETVRTAK | 21. OŽUJKA

ŠAPAT ZIDOVA

Mur murs

DOKUMENTARNI
FR | 1980 | 82 min
REŽIJA: Agnès Varda

Za vrijeme boravka u Los Angelesu Agnès Varda posebice su se dojmili murali, umjetničke slike velikih dimenzija, kojima su oslikani zidovi zgrada, tvornica i nadvožnjaka. No za razliku od reklamnih panoa, koji se baš kao i oni bore za pozornost prolaznika ili vozača na autocesti, murali ništa ne pokušavaju prodati. Često s fokusom na istaknute pojedince i događaje, oni funkcioniraju kao vizualna povijest zajednica i generacija unutar kojih su nastali, a koje su zbog svog manjinskog statusa često isključene iz službenih priča i velikih narativa.

Varda pronalazi autore murala i snima ih ispred njihovih kreacija, pritom nam razotkrivajući djeliće osobnih i kolektivnih priča koje su u njih utkane. Gledatelja kroz film vodi svojim pronicljivim zapažanjima na račun grada i šarolikih urbanih plemena koji su u njemu našli svoj dom: umjetnika suprotstavljenih komercijalizaciji galerijske umjetnosti, Afroamerikancima, Chicanosima, ženama i mnogim drugima.

PETAK | 22. OŽUJKA

OKUS TREŠNJE

Ta'm-e gīlās

DRAMA
IR | 1997 | 99 min
REŽIJA: Abbas Kiarostami
IGRAJU: Homayoun Ershadi, Abdolrahman Bagheri, Afshin Khorshid Bakhtiari, Safar Ali Moradi, Mir Hossein Noori

Gospodin Badii muškarac je u srednjim godinama, koji na teheranskim ulicama traži osobu koja bi mu pomogla u izvršenju neobičnog zadatka. Badii naime planira izvršiti samoubojstvo i potreban mu je netko tko će ga pokopati pod stablo trešnje, pred kojim je već iskopao grob.

Okus trešnje jedan je od filmova koji su obilježili svjetsku kinematografiju 1990-ih: minimalistički režirana i postavljena priča, koja svojim originalnim konceptom, eliptičnom naracijom i provokativnim završetkom već desetljećima intrigira nove generacije gleda-

telja. Unatoč pojednostavljenom režijskom i pripovjednom postupku, Kiarostami efektno slika portret svog enigmatičnog protagonista, prikazuje svakodnevicu iranskih gradova, ali i pronalazi nov način da postavi suštinska filozofska pitanja, kao što je ono o smislenosti ljudskog života.

Film je osvojio Zlatnu palmu na Filmskom festivalu u Cannesu (podijelivši je s *Jeguljom Shoheija Imamure*), potvrdio je autorski status Abbasa Kiarostamija, a Agnès Varda uvrštavala ga je među svoje omiljene filmove.

SUBOTA | 23. OŽUJKA

LJUDI I MJESTA

Visages, Villages

DOKUMENTARNI
FR | 2017 | 93 min
REŽIJA: Agnès Varda, JR

Agnès Varda i profesionalni fotograf i slikar murala JR zajedno se upuštaju u neobičan umjetnički projekt: u kamionu opremljenim posebnom fotografskom opremom propuтовat će francuskim provincijama u potrazi za zanimljivim ljudima, a njihovim će portretima oslikati pročelja kuća u kojima žive odnosno tvornica u kojima rade. Otkrivajući nove ljude, mjesta i priče, Varda i JR produbit će svoje prijateljstvo, a pritom će naučiti nešto jedno o drugome i o samima sebi.

Nakon što je 2008. godine snimila autobiografski doks *Agnèsine plaže*, Varda se povukla iz dugometražnog filma usmjerivši se na umjetničke i galerijske projekte s povremenim izletima u kratki metar i na televiziju.

Ljudi i mjesta predstavljali su njezin povratak dugom metru, a uspješne projekcije u Cannesu i na Torontu te nominacija za Oscara u kategoriji dokumentarnog filma ponovno je oživjela interes za njezinim radom.

Dobar dio šarma *Ljudi i mjesta* proizlazi iz jednostavnosti njegova koncepta, koji zahvaljujući međuigri dvoje umjetnika različitih metoda rada ali komplementarnih područja interesa izrasta u bogatu fresku ruralne Francuske i njezinih stanovnika. Prijateljstvo između Varde i JR-a, koje se razvija ispred i iza kamere, ono je što filmu daje dodatnu svježinu i emocionalnu neposrednost, zbog čega se *Ljudi i mjesta* ubraja u vrhunce Vardina opusa.

SKUPLJAČI

Agnès Varda:
Lica, priče

SRIJEDA | 27. OŽUJKA

BEZ SUNCA

Sans soleil

FILMSKI ESEJ
FR | 1983 | 104 min
REŽIJA: Chris Marker
NARACIJA: Florence Delay

Snimatelj Sandor Krasna pasionirani je svjetski putnik, koji svojoj prijateljici šalje filmske razglednice s različitih strana svijeta. Krajolici, ljudi, videoigre i televizijski programi postaju polazišna točka za refleksije o temama kao što su vrijeme i prolaznost, kultura i sjećanje, seksualnost i smrt.

Bez sunca slavni je filmski esej Chrisa Markera, koji je svojom elegantnom, protočnom, a opet jasno strukturiranom naracijom usavršio specifičnu vrstu subjektivnog dokumentarizma. Za razliku od klasičnih ekspozicijskih dokumentaraca, u kojima snimke funkcioniraju kao ilustracija teksta, a glas naratora nameće značenje slikama koje vidimo, Marker stvara djelo u kojem govor i slike ulaze u dijaloški odnos i međusobno se nadopunjuju.

Dijaloška struktura odražava se i u narativnoj postavci filma: umjesto da svojim monologom u *voice overu* ponudi jedinstveno čitanje snimaka, Marker ga dijeli u prepisku između dvoje fikcionalnih likova – snimatelja Sandora Krasne i prijateljice koja prima njegova pisma, kako bi uspostavio dijalog između sebe i snimaka koje je sakupio tijekom godina diljem svijeta.

Baš kao i Agnès Varda, Chris Marker spada među filmaše tzv. „lijeve obale“, koji su za razliku od filmom opsjednutih novovalovaca inspiraciju pronalazili u književnosti, slikarstvu i filozofiji. Marker je također bio Vardin prijatelj i duhovni srodnik – putnik, lutalica, mačkoljubac i sakupljač te jedan od autora koji su formu filmskog esaja doveli do savršenstva.

ČETVRTAK | 28. OŽUJKA

SKUPLJAČI I SKUPLJAČICA

Les glaneurs et la glaneuse

DOKUMENTARNI
FR | 2000 | 82 min
REŽIJA: Agnès Varda

Skupljači su ljudi koji prikupljaju ono što je ostalo na poljima nakon žetve. Njihovo zanimanje ovjekovječio je francuski realistički slikar Jean-François Millet na istoimenoj slici iz 19. stoljeća, na kojoj tri seljanke prikupljaju preostalo sijeno. Agnès Varda pita se tko su skupljači i skupljačice danas, u vremenu kada su ljudske ruke zamijenili poljoprivredni strojevi? Odgovor će je odvesti na putovanje ruralnom Francuskom i njezinim urbanim centrima. Pritom će otkriti niz živopisnih stanovnika s margine društva, koji prikupljajući ono što odbacujemo kao nepotrebno čine važne geste otpora bezumlju konsumerizma.

Dokumentarnim filmom *Skupljači i skupljačica* započelo je novo, možda i najzrelije kreativno razdoblje u bogatom opusu Agnès Varda. Nastao nakon komercijalnog neuspjeha ambiciozne *Sto jedne noći Simona Filma*

(1995), ovim se filmom Varda vratila korijenima. Jeftine, dostupne i lako prenosive digitalne kamere omogućile su joj veću spontanost u planiranju snimanja i neposrednost u pristupu ljudima, što joj je oduvijek bila jača strana.

Rezultat je film koji spada u vrhunce Vardina rada: serija šarmantnih, humanih portreta praćenih Vardinom pronicljivom naracijom, originalan i živopisan esej o točkama prepletanja povijesti umjetnosti, ekonomije i rada.

To je također film u kojem je počela graditi svoju personu simpatične, ekscentrične starice s filmskom kamerom – „bake francuskog novog vala“, a refleksija nad vlastitim likom i djelom bit će tema njezina kasnijeg filmskog i umjetničkog rada.

PETAK | 29. OŽUJKA

AMERICAN HONEY

FILM CESTE
UK | US | 2016 | 163 min
DISTRIBUCIJA: Pa-dora
REŽIJA: Andrea Arnold
IGRAJU: Sasha Lane, Shia LaBeouf, Riley Keough

Star je siromašna djevojka koja živi u gradiću Muskogee u Oklahomi, gdje skrbi o dvoje maloljetne djece koja nisu njezina te živi sa svojim agresivnim ocem. Jednoga dana susreće skupinu mladih, koji putuju zemljom prodajući pretplatu na časopise, a među njima posebno će je se dojmiti Jake. Zaintrigirana njihovom energijom, Star će postati dio grupe i krenuti na put.

Od početka filma, u kojem prebire po kontejneru iza lokalnog supermarketa u potrazi za hranom, Star se svrstava u tradiciju Vardinih skupljačica s ekonomske i klasne margine, koji svoju egzistenciju grade na mrvicama

i ostacima potrošačkog društva. No baš kao Varda, ni Andrea Arnold ne zapada u mizeralizam u portretiranju svojih obespravljenih likova. Upravo suprotno – njezin film energično je putovanje američkim jugom, čija epizodična struktura razotkriva socijalne i ekonomske razlike koje istovremeno tvore i razdiru društveno tkanje suvremenog SAD-a. A poput Varde, i Arnoldina režija uključuje planiranje i improvizaciju.

Rezultat je film koji osvaja pulsirajućom energijom režije, montaže, glumačkog kolektiva i *soundtracka*, nagrađen i Nagradom žirija na Filmskom festivalu u Cannesu.

SUBOTA | 30. OŽUJKA

ZEMLJA NOMADA

Nomadland

DRAMA, FILM CESTE

US | 2020 | 108 min

REŽIJA: Chloé Zhao

IGRAJU: Frances McDormand, David Strathairn, Linda May, Charlene Swankie, Bob Wells, Peter Spears

U propalom gradiću u Nevadi zatvara se tvornica građevinskog materijala stara 88 godina, zbog čega tisuće radnika ostaje bez primanja. Među njima je i šezdesetogodišnja Fern, žena koja je sa svojim pokojnim mužem dobar dio svog životnog vijeka provela u tvornici. Fern se priključuje modernim nomadima, uglavnom ljudima treće životne dobi, koji putuju Amerikom radeći honorarne poslove za velike trgovačke lance, otkrivajući novu slobodu u odricanju od situiranosti, posjedovanja te u razumijevanju i solidarnosti.

Kinesko-američka redateljica Chloé Zhao pod lupu je filmske javnosti došla s radovima kao što su *Jahač* (2017) i *Pjesme koje su me naučila braća* (2015), suosjećajnim, poetičnim portretima marginaliziranih pojedinaca i zajednica u srcu Amerike, u kojima je spojila dokumentarizam i fikciju. Njezin treći dugometražni film, *Zemlja nomada*, nastavlja ovaj niz još jednom pametnom kombinacijom

filmskih rodova, pri čemu su Frances McDormand i David Strathairn svoje likove odigrali uz rame protagonista iz knjige Jessice Bruder, koji je poslužio kao predložak za adaptaciju.

Radi se o moćnom portretu suvremene Amerike, zemlje čija uređena predgrađa jedva skrivaju nepremostive socijalne i ekonomske razlike, koje obespravljen pojedince nemilosrdno guraju na marginu. Fern stoga djeluje kao lik iz Vardina opusa: ona je suvremena inačica Mone iz *Bez krova i zakona*, žena koja odbacuje lažnu sigurnost malograđanske situiranosti, a poput modernih skupljača svoju egzistenciju osigurava od ostataka potrošačke mašinerije suvremenog kapitalizma.

Film *Zemlja nomada* nagrađen je Zlatnim lavom u Veneciji te Oscarima za najbolji fil i režiju, a Frances McDormand za glavnu glumicu.

LUTALICE

Agnès Varda:
Lica, priče

SRIJEDA | 3. TRAVNJA

JEDNA PJEVA, DRUGA NE

L'une chante, l'autre pas

POLITIČKA DRAMA

FR | 1977 | 128 min

REŽIJA: Agnès Varda

IGRAJU: Valérie Mairesse, Thérèse Liotard, Robert Dadiès, Jean-Pierre Pellegrin, Ali Raffi, François Wertheimer

Ranih 1960-ih godina u Parizu dvije će žene postati prijateljice. Pomme živi u konzervativnoj buržujskoj obitelji i želi postati pjevačica. Suzanne je trudna majka dvoje djece, koja si ne može priuštiti uzdržavanje trećeg djeteta. Pomme posuđuje Suzanne novac za pobačaj, nakon čega se razdvajaju, no svoje prijateljstvo održavaju dopisivanjem. Ponovno će se susresti deset godina kasnije na prosvjedu za ženska prava.

Agnès Varda još se od pedesetih godina otvoreno nazivala feministicom, a *Jedna pjeva, druga ne* njezin je politički najangažiraniji film. Riječ je o filmskom ekvivalentu *Bildungsromana* epizodične i epistolarne strukture, u kojem se kroz 14 godina prijateljstva Pomme i Suzanne predstavlja i povijest francuskog feminističkog pokreta, od ilegalnih pobačaja do legalizacije abortusa 1976. godine.

Vardine protagonistice pokušavaju pronaći načine da svoje životne odluke pomire s feminističkim uvjerenjima, čak i ako ponekad djeluju kontradiktorno, što priči daje na životnosti i kompleksnosti. Varda je također htjela naglasiti i lijepu, osnažujuću stranu formiranja ženskih kolektiva, pa u filmu stavlja naglasak na solidarnost i zajedništvo, a svoje likove prikazuje kao slojevite osobe, koje balansiraju svojim privatnim i profesionalnim život nekad s više, a nekad s manje uspjeha.

Zagovaračku militantnost drugog vala feminizma nastojala je ublažiti glazbenim točkama i utopijskim završetkom, koji vjerno reflektira optimizam pokreta stvoren na nizu izbornih zakonskih rješenja koja su ženama omogućila veću autonomiju nad svojim tijelom i seksualnošću.

ČETVRTAK | 4. TRAVNJA

BEZ KROVA I ZAKONA

Sans toit ni loi

DRAMA, FILM CESTE

FR | 1985 | 106 min

REŽIJA: Agnès Varda

IGRAJU: Sandrine Bonnaire, Macha Méril,
Stéphane Freiss, Yolande Moreau

Jedne zime u mjestu na francuskom jugu pronađeno je tijelo mlade djevojke, koja se smrznula u jarku izvan grada. Zvala se Mona i svojim je životnim stilom ostavila veliki utisak na sve koji su je imali priliku sresti. Niz intervju razotkrit će fascinantnu priču o djevojci koja je sigurnost malograđanske egzistencije zamijenila životom na cesti, bez stalne adrese i krova nad glavom, ne obazirući se na društvene norme ni zakone.

Ako je *Jedna pjeva*, druga ne govori o snazi kolektivnog udruživanja u političku borbu, *Bez krova i zakona* priča je o stjecanju autonomije radikalnim odbacivanjem društva.

Varda je Monino putovanje zamislila kao diskontinuirani prateći kadar, koji se kreće s desna na lijevo, suprotno konvencijama čitanja na zapadu, kako bi naglasila Monin beskompromisni i prkosni stav prema svijetu. Rezultat je film precizne strukture usidren u moćan nastup karizmatične, tada 18-godišnje Sandrine Bonnaire, koja je zahvaljujući uspjehu filma postala slavna.

Bez krova i zakona Vardi je donijela Zlatnog lava u Veneciji, u francuskim ga je kinima pogledalo više od milijun ljudi, a i danas ga se drži za jedan od njezinih najboljih filmova.

PETAK | 5. TRAVNJA

DOCUMENTEUR: FILM EMOCIJA

*Documenteur:
An Emotion Picture*

DRAMA

FR | US | 1981 | 65 min

REŽIJA: Agnès Varda

IGRAJU: Sabine Mamou, Mathieu Demy,
Tom Taplin

Nakon što je ostavi partner, Francuskinja Emilie sa svojim sinom Martinom ostaje sama u Los Angelesu, pokušavajući pronaći novo mjesto boravka i oporaviti se od slomljenog srca.

Documenteur: Film emocija Vardin je najosobniji film. Snimljen nedugo nakon prekida s Jacquesom Demyjem, Varda se u njemu hvata u koštac s osjećajima odljublivanja, odvajanja i osamljenosti. Pritom je posegnula za sebe prepoznatljivim prepletanjem igračnih i dokumentarnih te fikcionalnih i autobiografskih elemenata, a poetskim *voice overom* Emilie priči daje i dimenziju vrlo intimnog eseja.

Documenteur je snimljen u isto vrijeme kada i *Šapat zidova* te u mnogočemu funkcionira kao njegova slika u negativu. *Šapat zidova* govori o zajednicama i mikropovijestima upisanima u murale Los Angelesa, a *Documenteur* o otuđenju, usamljenosti i poziciji stranca u tuđoj zemlji. Prvi je film usmjeren na eksterijere, a drugi na interijere, bez obzira radi li se o interijerima stanova, srca ili uma.

Spomenimo i to da je ulogu Emilie odigrala je montažerka filma Sabine Mamou, a njezina sina Martina Vardin sin Mathieu.

PETAK | 5. TRAVNJA

MOJ PRIVATNI IDAHO

My Own Private Idaho

DRAMA, FILM CESTE
US | 1991 | 102 min
REŽIJA: Gus Van Sant
IGRAJU: River Phoenix, Keanu Reeves,
James Russo, William Richert, Udo Kier

Mike Waters je mladić koji živi na ulici, baveći se prostitucijom. Pati od narkolepsije, bolesti spavanja zbog koje iznenada usne u neprimjerenim situacijama. Jednom prilikom upoznaje Scotta Favora, nešto starijeg i iskusnijeg mladića, koji se prostitucijom bavi iz bunta prema svom privilegiranom podrijetlu. Među njima se razvija prijateljstvo, a Scott će pratiti Mikea u potrazi za majkom, koja ga je davno napustila.

Moj privatni Idaho jedan je od kulturnih filmova devedesetih te jedan od naslova koji je pomogao etablirati struju novog *queer* filma – serije naslova koji su o LGBT identitetu progovorili na estetski svjež i tematski provokativan način, s kompleksnim prikazom

pojedinaца koji su društvo svjesno odbacili prije nego je ono odbacilo njih.

Van Santov film gledatelje i dalje osvaja svojom maštovitom pričom o potrebi i potrazi za ljubavlju, osamljenosti i životu na margini, a posebnu snagu filmu daju karizmatični i za ono vrijeme hrabri nastupi Rivera Phoenixa i Keanua Reevesa u glavnim ulogama.

Agnès Varda isticala je *Moj privatni Idaho* među svoje omiljene naslove, a zanimljivo je da dijeli određene sličnosti s njezinim filmovima: Mike djeluje kao duhovni brat Mone iz *Bez krova i zakona*, dok scene seksa stilizirane u žive slike podsjećaju na sličan postupak iz *Vardine Sreće*.

SUBOTA, 6. TRAVNJA

SVE, I KOSTI

Bones and All

HOROR, ROMANSA, FILM CESTE
IT | US | 2022 | 130 min
REŽIJA: Luca Guadagnino
IGRAJU: Timothée Chalamet, Taylor Russell, Michael Stuhlbarg, André Holland, Chloë Sevigny, David Gordon Green, Jessica Harper, Jake Horowitz, Mark Rylance

Maren Yearly oduvijek je imala kanibalističke sklonosti. Otkad je kao trogodišnjakinja pojela svoju dadilju njezin otac Frank nastojao je prikrivati njezine „nezgode“, zbog čega su često mijenjali mjesto prebivanja. No ušavši u pubertet, stvari postaju kompliciranije, a oca sve više počinje brinuti njezin nedostatak kajanja. U 18. godini otac je napušta, ostavivši za sobom nešto novca i poruku na kaseti. Maren odlazi na put pokušavajući naučiti kontrolirati svoje porive, a pritom će shvatiti da nije sama, nego da takvih kao što je ona ima još.

Luca Guadagnino majstor je filmske putenosti i senzualnosti. Isto vrijedi i za njegov pretposljednji film, *Sve, i kosti*, adaptaciju istoimenog romana za mlade autorice Camille DeAngelis. U skladu s neogotičkim *teen* fantazijama nakon *Sumraka*, osjećaji nesigurnosti, tjelesne promjene i novootkrivene potreba do kojih dolazi tijekom adolescencije upakirani su u romantiziranu priču o prokle-

tim ljubavnicima, čija čudovišnost više nije razlog stigme, nego dokaz individualnosti i katalizator osnaživanja.

No Guadagnino ide i korak dalje, pa njegova centralna ljudožderska metafora zagriža i dublje od epiderme mladenačke pobune. Priča je to o socijalnom kanibalizmu i gladi za preživljavanjem koju osjećaju obespravljeni, osiromašeni i marginalizirani. No kanibalizam je i transgresivna metafora potrebe za dubinskim razumijevanjem i prihvaćanjem – proždiranjem i apsorpiranjem nekoga koga volite, sve do kostiju. Da je Varda sa svojim lualicama i skupljačima ikada snimila film strave, izgledao bi ovako.

Sve, i kosti premijerno je prikazan na filmskom festivalu u Veneciji, gdje je Luca Guadagnino osvojio Srebrnog lava za režiju, a Taylor Russell nagradu Marcello Mastroianni za glumicu u usponu.

U OGLEDALU

Agnès Varda:
Lica, priče

PONEDJELJAK, 8. TRAVNJA

AGNÈS VARDA OSOBNO

Agnès par Varda

DOKUMENTARNI
FR | 2019 | 115 min
REŽIJA: Agnès Varda

U posljednjih dvadesetak godina svoje karijere Agnès Varda postala je naglašeno autorefleksivna, no svaki put uspjela bi pronaći nov način da ispriča svoju životnu priču. *Agnès Varda osobno* njezin je posljednji film, a organiziran je oko niza predavanja, koja je kao već kanonizirana autorica rado držala pred zainteresiranom filmofilskom i stručnom javnosti.

I ovaj film nudi puno više od *ex cathedra* predavanja o vlastitom životu. Varda se oslanja na dramske rekonstrukcije, isječke iz filmova i bogatu arhivsku građu, pri čemu teatralni *setting* na pozornici upućuje na samosvjesno preuzimanje uloge ekscentrične bake francuskog novog vala, koju je posvećeno igrala posljednjih dvadesetak godina svoje karijere.

Varda i ovdje elokventno govori o svome razumijevanju filma, njegovoj povezanosti s romanom i likovnim umjetnostima. Posebno su zanimljive analize vlastitih djela, preko kojih dobivamo i dragocjen uvid u njezin kreativni proces i metode rada. Osvrćući se na 60 godina karijere, Varda je obuhvatila i svoje videoradove, kojima se posvetila nakon *Agnèsinih plaža*.

„Htjela sam ponovno izumiti film i biti sretna što sam žena. Htjela sam biti radikalna,“ kaže Varda u svom filmskom testamentu, premijerno prikazanom na Berlinaleu 2019. godine, gdje joj je uručena i nagrada za životno djelo. Preminula je mjesec dana kasnije, u 90. godini života.

IMPRESSUM

IZDAVAČ

Centar za kulturu i film
Augusta Cesarca
Ilica 227, 10000 Zagreb

RAVNATELJICA

Maja Jurić Ivoš

VODITELJ FILMSKIH

PROGRAMA, TEKSTOVI
Mario Kozina

DIZAJN

Studio Šesnić&Turković

TISKARA

Kerschoffset

NAKLADA

600

ZA DALJNJE ČITANJE

Alison Smith: *Agnès Varda*. Manchester University Press, Manchester i New York, 1998.

T. Jefferson Kline: *Agnès Varda Interviews*. University Press of Mississippi, Jackson, 2014.

Croatian
Audiovisual
Centre
Hrvatski audiovizualni centar

EUROPEAN
CINEMA
Creative Europe MEDIA

medijski prate:

